

**TELEKOMÜNİKASYON
SEKTÖRÜNDE DÜZENLEMELERE
YÖNELİK GELİŞMELER BÜLTENİ**

**Sektörel Araştırma ve Stratejiler
Dairesi Başkanlığı**

Temmuz 2010
SAYI-31

İNGİLTERE

Evrensel Genişbant Hedefi 2015 Yılına Ertelendi

İngiltere Kültür, Medya ve Spor Bakanı Jeremy Hunt, önceki hükümet tarafından belirlenen 2 Mbps evrensel genişbant kapsama hedefini 2012 yılından 2015 yılına çektiklerini duyurdu. Haziran 2010 yılında yaptığı önceki konuşmasında, 2 Mbps'lik evrensel genişbant hedefini sürdürmekte kararlı olduklarını açıklayan Bakan, kesin bir gerçekleştirme tarihi belirtmemişti. Ardından, Bakanlık tarafından yayımlanan "Yapısal Reform Planı"nda "Avrupa'daki en iyi süper hızlı genişbant sunumu" için hedef tarih 2015 olarak açıklanmıştır. Önceki hükümet ise İngiltere nüfusunun %90'ına süper hızlı genişbantın 2017 yılı itibariyle sunulabileceğini duyurmuştu.

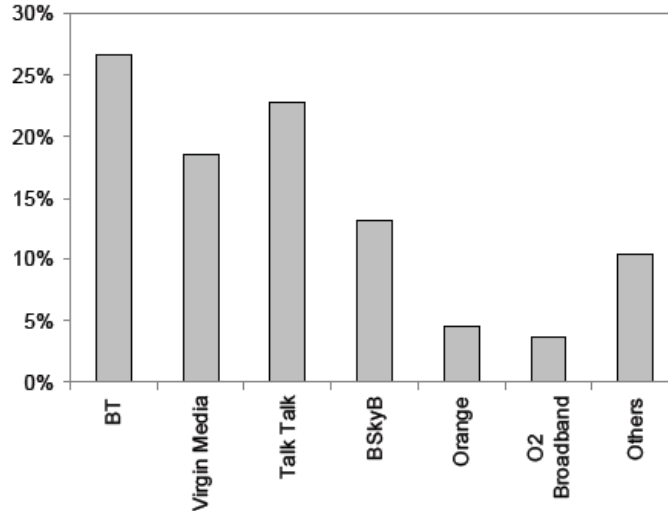
Temel veriler	
2015	2 Mbps evrensel genişbant hizmeti için yeni hükümetin hedef tarihi.
2015	<i>"Avrupa'daki en iyi süper hızlı genişbant sunumu"</i> .
£175m (€208m)	Evrensel genişbant için ayrılan kamu fonu.
£2bn (€2.4bn)	Süper hızlı genişbant sunumunda bir numara olabilmek için ihtiyaç duyulan miktar (BT tahmini)

IPTV İngiltere’de Yavaş İlerliyor

Yaklaşık on yıl önce İngiltere’de sunulmaya başlanan IPTV hizmeti gelişme için uygun zemini bulmakta güçlük çekmektedir. Avrupa’daki pek çok IPTV hizmetine ilk defa ev sahipliği yapan İngiltere’de Kingston Communications 2000 yılında hizmet sunumuna başlamış ve 10000 aboneye ulaşmıştır. Ancak hizmet pek ilgi görmemiş 2006 yılında abone sayısı 4000’e düşmüştür. Londra’da hizmet sunan Home Choice şirketi 2006 yılında Tiscali tarafından satın alınmış ve 45000 aboneye ulaşmıştır. Ardından Project Canvas üyelerinden biri olan TalkTalk Tiscali’yi satın almıştır. Project Canvas Arqiva, the BBC, BT, C4, ITV and Talk Talk şirketlerinin işbirliği ile kurulan internet temelli bir TV platformudur.

Diğer taraftan sabit hat yerleşik işletmecisi BT 2010 yılı Mart ayında 467.000 IPTV abonesi olduğunu açıklamıştır. Perakende genişbant abonelerinin yaklaşık %9,1’ini oluşturan bu rakam dört yıldır hizmet sunulduğu göz önünde bulundurularak Batı Avrupa’daki diğer yerleşik işletmeciler ile karşılaştırıldığında oldukça düşük seviyelerde seyretmektedir. Örneğin France Telecom perakende genişbant abonelerinin yaklaşık %30’una IPTV hizmeti sunmaktadır.

İngiltere Genişbant Pazar Payları, 2009 4. Çeyrek

Kaynak: Ofcom, İşletmeciler, BMI

İngiltere’de IPTV hizmet sağlayıcılarının gelişiminin önündeki en büyük engellerden biri diğer alternatif yayıncılık platformları olarak görülmektedir. Sayısal uydu yayıncısı BSkyB, kablo operatörü Virgin Media ve sayısal karasal televizyon platformu Freeview 20 milyonu aşkın aboneye sahiptir. Bununla birlikte, BSkyB ve Virgin Media abonelerine yüksek hızlı genişbant ve karasal hat hizmetlerini de içeren çoklu oyun paketleri sunmaktadır. BT ise Ofcom tarafından yapılan düzenlemelere göre paket hizmet sunumuna ancak 2010 birinci çeyrekte başlayabilmiştir.

IPTV hizmetlerinin gelişimindeki bir diğer engel ise hizmetin ilk sunulmaya başladığı yıllarda genişbant altyapısının artan bant genişliği ihtiyacını karşılamakta yetersiz kalması olmuştur. BT dahi kendi şebekesi üzerinden BBC’nin iPlayer hizmetini sunarken bant genişliği konusunda problem yaşamıştır. Uzmanlara göre BBC’nin iPlayer’ından daha geniş kapsamlı olacak olan Project Canvas’ın akşam en yoğun saatlerde nüfusun %20’sine içerik akışında sorun yaşanması beklenmektedir. BT’nin 2,5 milyar Sterlin’lik fiber optik şebeke yatırımının yanı sıra TalkTalk da bu problemin çözümüne hitaben yeni nesil şebekelere yatırım yapmayı planlamaktadır.

Anılan engellere ve BSkyB ve Virgin Media’nın pazardaki güçlü varlığına rağmen uzmanlar 2010 yılı sonunda ya da 2011 yılı başlarında sunulması planlanan Project Canvas girişiminin IPTV hizmetlerinin gelişiminde başarılı olacağına inanmaktadır. TalkTalk 2011 yılında satışa sunulacak olan IPTV cihazların 200 Sterlin civarında olacağını açıklamıştır. Genişbant hizmet sağlayıcılarının pazar stratejilerini kesinleştirmelerinin ardından fiyatların düşmesi beklenmektedir. Bu esnada potansiyel müşteriler hizmetten genişbant hizmetinin bir parçası olarak ekstra bir ücret ödmeden faydalanabilecektir.

Bir Günde Mobil Numara Taşıma

Ofcom 8 Temmuz 2010'da mobil numara taşıma sürecindeki bir takım değişiklikleri içeren bir bildiri yayımlamıştır. 11 Nisan 2010 tarihinden geçerli olmak üzere aboneler numaralarını yeni bir operatöre bir iş günü içerisinde taşıyabilecektir (halen bu süre 2 iş günüdür).

Numara taşınabilirliğinde İngiltere'de verici temelli bir süreç izlenmektedir. Aboneler mevcut operatörlerine (verici operatör) numara taşıma için gerekli olan Numara Taşıma Yetkilendirme Kodu (Porting Authorisation Code-PAC) talebinde bulunmakta ve taşıma süreci verici operatörün PAC'i yeni operatöre iletmesi ile başlamaktadır. Yapılan yeni düzenlemeler ile verici operatörün PAC'i en kısa zamanda telefon üzerinden veya yazılı mesaj ile iki saat içerisinde yeni operatöre iletmesi gerekmektedir. Evrensel Hizmet Direktifinin 30(4). Maddesi sabit ve mobil numaralar için numara taşıma sürecinin 25 Mayıs 2011 tarihinden itibaren bir iş günü içerisinde tamamlanmasını öngörmektedir.

Orange UK ve T-Mobile UK “Herşey Heryerde” adı altında birleşti

1 Temmuz 2010'da İngiltere'de hizmet sunan France Telekom iştiraki Orange UK ile Deutsche Telekom iştiraki olan T-Mobile UK “Everything Everywhere” markası altında resmi olarak birleşerek 30 milyonu aşkın abonesi ile ülkenin en büyük mobil operatörü haline gelmiştir.

Avrupa Komisyonu; tarafların 1800 MHz bandındaki 2x60 MHz spektrumlarından 2x15 MHz'ini satmayı kabul etmelerinin ardından %50-%50 ortak girişimi Mart 2010'da onaylamıştır. Orange ve T-Mobile iki bağımsız marka olarak ayrı mağazalar, pazarlama kampanyaları ve hizmet merkezleri ile hizmet sunmaya devam edecek, ancak iki şirket “Everything Everywhere” markası altında yaklaşık 16.500 kişilik dev bir kadro ile yola devam edecektir.

Almanya Parlamentosu AB'nin Genişbant Hedeflerini Eleştiriyor.

Alman parlamentosunun ikinci yasama meclisi Bundesrat, Avrupa Komisyonu'nun Sayısal Haberleşme gündemine genel olarak katılmakla birlikte, özellikle hızlı ve çok hızlı internet erişimlerine ilişkin hedeflerde çok merkezîyetçi olması nedeniyle eleştirmektedir.

Bundesrat AB'nin ortak genişbant hedeflerini makul görmekle birlikte, tüm üye ülkeler için zorunlu hedefler konulmasını ciddi endişeyle karşılamaktadır. Bundesrat'a göre üye ülkeler kendi ulusal genişbant politikalarını belirlemede tek yetkili olmalıdır. Bundesrat AB'nin genişbanta yönelik devlet yardımlarına ilişkin kurallarda da daha fazla serbesti getirilmesi gerektiğini düşünmektedir.

Diğer eleştirilen konular arasında telekomünikasyon düzenlemelerinin daha fazla harmonize edilmesi ve AB 2009 düzenleyici çerçevesinin ötesinde bir spektrum politikası oluşturulması konularına ilişkindir.

Kırsal Alanlarda VDSL Sağlamak Üzere Cadde Kabinlerine Erişim

Almanya düzenleyici kurumu, BNetzA, 13 Temmuz 2010 tarihinde Deutsche Telecom'un referans ayrıştırılmış erişim teklifine "ana cadde kabinlerine" erişim hususlarının da eklenmesine yönelik bir kamuoyu dokümanı yayımlamıştır. Genişletilen referans erişim teklifi ile birlikte kırsal alanda faaliyet gösteren işletmecilerin VDSL kurması kolaylaşacaktır.

Aşağıdaki tabloda ana ve normal cadde kabinlerine erişime yönelik farklı düzenleyici yaklaşımlar verilmektedir.

	Normal Cadde Kabinleri	Ana cadde kabinleri
Nedir?	DT'nin kendi isteği ve yetkisi ile kurulan cadde kabinleri	DT'nin kabin kurmadığı, ancak rekabetçi firmalar tarafından talep edilen cadde kabinleri.
Nerede?	VDSL DSLAM için DT'nin büyük cadde kabinleri kurduğu 50 şehir	ADSL kapsamı iyi olmayan kırsal alanlar
Erişim için hukuki dayanak	Haziran 2007'de yapılan ikinci tur analizleri kapsamında analiz edilen 4 no'lu Pazar. Bu analiz kapsamında BNetzA'nın Cadde kabinlerine, borulara ve atıl fibere erişim yükümlülüğü bulunmaktadır.	Referans teklifin parçası olmayan uzlaşmazlık çözüm mekanizmaları. Örnek olay: EFN eifel-net ve DT arasındaki Mart 2009 tarihli anlaşmazlık. DT, MDF'den ADSL teknolojisinin indirmede 1Mbit, yüklemde 128Kbit hıza erişilemeyen alanlarda, talebe bağlı olarak cadde kabinleri kurmakla yükümlü kılınmıştır.
Detaylara ilişkin kararlar	<p>BNetzA Aralık 2009'da cadde kabinlerine ve borulara erişime ilişkin detaylı koşulları belirleyen bir karar almıştır.</p> <p>Federal İdari Mahkemesi Ocak 2010'da atıl fibere yardımcı erişim sağlama yükümlülüğünü iptal etmiştir.</p> <p>BNetzA Mart 2010 tarihinde cadde kabinlerine ve borulara erişimde uygulanacak ücretlere ilişkin karar almıştır.</p>	<p>DT erişim sağlamayı reddetmekte ve her bir işletmeciyi uzlaşmazlık çözüm sürecini başlatmaya itmektedir. BNetzA yaklaşık 40 işletmeciyi uzlaşmazlık süreci sonucunda alınan benzer kararları uygulamıştır. İlk cadde kabine erişim Mayıs 2010'da sağlanmıştır. Bu zamana kadar sadece 6 adet kabine erişim sağlanmış durumdadır.</p> <p>Hâlihazırda cadde kabinlerine erişimi referans teklifinin bir parçası yapma çalışmaları sürmekte birlikte bu sürecin tamamlanması aylarca sürebilir.</p> <p>Kamuoyu görüşlerinin alınmasını müteakip BNetzA DT'den bazı hükümlere referans teklife ekmesini isteyecektir. İkinci aşamada ise DT tarafından eklenen taslak hükümler BNetzA tarafından incelenecek ve değişikliklerin yapılması DT'den istenecektir.</p>

DT'nin Ayrıştırılmış Erişim Fiyatlarında Değişiklik

BNetzA tam ayrıştırılmış erişime ilişkin bir kereye mahsus ücretler ile paylaşımlı erişime yönelik bir kereye mahsus ve aylık ücretleri belirlemiştir. Yeni ücretler 1 Temmuz 2010 tarihinden 30 Temmuz 2012 tarihine kadar geçerli olacaktır. Ücretler LRIC maliyet modeline göre belirlenmiştir.

Tam ayrıştırılmış erişim		Paylaşımlı erişim	
Bir kerelik	Aylık	Bir kerelik	Aylık
En fazla kullanılan erişim şekilleri için küçük bir azalma -%4	Değişmedi: €10.20 (Mevcut ücretler 31 Mart 2011'e kadar geçerli)	Önemli oranda düşme - %15'e kadar	Küçük bir yükselme €1.84 (%3,4)
Tam ayrıştırılmış erişim sıklıkla kullanılmaktadır. DT'nin erişim hatlarının yaklaşık %25'i tamamen ayrıştırılmıştır.		Çok az kullanılmaktadır. DT'nin hatlarının sadece %0,26'sı paylaşımlı erişim şeklindedir.	

Federal İdari Mahkemesi alternatif şebeke işletmecilerinin sonlandırma ücretlerini destekliyor.

Federal İdari Mahkemesi 23 Haziran 2010 tarihinde aldığı kararla BNetzA'nın alternatif şebeke işletmecileri için sabit arama sonlandırma ücretlerini belirlerken (uluslar arası) kıyaslama yöntemini kullanabileceğini belirtmiştir. Ancak karar henüz kesinleşmemiştir. Aşağıdaki tabloda görüldüğü üzere BNetzA'nın pazar analizleri sonucunda fiyat kontrolüne ilişkin kullanabileceği iki olanak bulunmaktadır.

Öncül fiyat kontrolü	Ardıl fiyat kontrolü
<p>Ücretler BNetzA tarafından önceden onaylanmalıdır. Öncül fiyat kontrolü yükümlülüğünün getirilmesi doğrudan maliyet esaslı olma yükümlülüğünü de getirmektedir. Maliyet esaslılık hizmetin etkin sunulması maliyetine (LRIC yöntemine) dayanmaktadır.</p> <p>BNetzA genellikle maliyet modellerini kullanmakla birlikte ilave kanıt olarak kıyaslamalara da başvurmaktadır. Hatta BNetzA'nın bazı kararları gerçekçi maliyet verileri olmadığından tamamen kıyaslamaya dayanmaktadır.</p>	<p>İşletmeci tarife değişikliklerini BNetzA'ya bildirmek durumundadır ancak ön onay gerekmemektedir. BNetzA sadece rekabet karşıtı fiyatlandırmada olaya müdahale etmektedir. Fiyatların rekabet karşıtı olup olmadığının belirlenmesinde genellikle kıyaslama ve fiyat sıkıştırma testleri kullanılmaktadır. Kıyaslamada karşılaştırılabilir rekabetçi pazarlarda benzer hizmetleri sunan işletmecilerin fiyatları dikkate alınmaktadır. Maliyet muhasebesi verileri sadece kıyaslamaların mümkün olmadığı durumlarda kullanılmaktadır.</p>

Komisyon Mobil Sonlandırma Ücretlerine İlişkin İhlal Sürecine Devam Etmektedir.

Avrupa Komisyonu BNetzA'nın mobil sonlandırma ücretlerine ilişkin taslak kararını bildirmemesi nedeniyle konuyu AB Adalet Mahkemesine taşımaktadır. BNetzA genellikle yükümlülüklerle ilişkin detayları farklı kararlarda ya da dokümanlarda açıklamaktadır. Bunları Pazar analizlerinin bir parçası olarak görmeyen BNetzA taslak kararları da Komisyona ilememektedir.

BNetzA'nın mobil sonlandırma ücretlerine ilişkin son kararından sonra, Komisyon ihlal sürecini başlatarak resmi ihtarını Haziran 2009'da gönderdiği mektupla yapmıştır. 24 Haziran 2010 tarihinde Komisyon yeni bir adım atarak gerekçeli görüşünü bildirmiştir. Almanya'nın iki ay içerisinde gerekli uyumu sağlamaması halinde konu mahkemeye iletilecektir.

BNetzA'nın mobil sonlandırma ücretlerine ilişkin bir sonraki kararı 30 Kasım 2010'da uygulamaya geçecektir. BNetzA hâlihazırda dört mobil işletmeciyi de maliyet verilerini sunmakla yükümlü kılmıştır. Ancak BNetzA taslak kararını yine Komisyona bildirecek gibi görünmemektedir.

Fransa Telekom'un Yeni Stratejileri

Fransa Telekom 5 yıllık bir strateji belgesi yayınlamıştır. Bu stratejilerin odaklandığı konulardan birisi çalışan refahıdır. Bu strateji ile çalışanlar ve yönetim arasında yeni kurallar tanımlanmıştır. Diğer bir strateji olarak da Fransa'da 2015'e kadar 2,5 milyar Dolar yatırım yapacağını duyurmuştur. Fransa Telekom 2010 ilk çeyrekte sadece 37.580 aboneye ve 561.432 haneye ulaşabilmiştir. Gelişmekte olan pazarlara yönelik faaliyetlerini gözden geçirmişlerdir. Afrika ve Ortadoğu'da ortaya çıkan pazarları geliştirmek için 8,8 milyar Dolar harcayacağını duyurmuştur. Bu planın akabinde 200 milyon olan toplam abone sayısını da %50 arttırarak 300 milyona çıkarmayı planlamaktadır. Son üç yılda sadece 13,4 milyon abone ekleyen Fransa Telekom'un 5 yılda 100 milyon abone kazanması BMI tarafından olası görülmemektedir.

Mobil Şebekelerde Hizmet Kalitesi

Fransa Düzenleyici Kurumu ARCEP, 2009 yılı boyunca Fransız mobil şebekelerindeki hizmet kalitesinden memnun kalmıştır. Mobil şebekelerdeki trafik miktarının artmasına rağmen telefon hizmetlerindeki hizmet kalitesi seviyesi önceki yıllardakiyle aynı kalabilmiştir. ARCEP'e göre bütün işletmeciler için iki dakikalık bir görüşmede ortalama olarak %95'in üstündeki başarılı çağrı iyi bir seviye olarak görülmektedir. 5 dakikalık çağrılar için de aynı seviye geçerlidir.

Mobil genişbant için ortalama hız giriş seviyesindeki sabit genişbant önerilerle karşılaştırılabilir seviyededir. 3G veri kartıyla ortalama indirme hızı 2.2 Mbps'e ulaşmıştır. En hızlı hizmetler 5 Mbps'a ulaşabilmektedir. Ortalama yükleme hızı ise 1.2

Mbps'a ulaşmıştır. Bu durum hem indirme hem de yükleme hızı açısından önceki yıla göre %150 artışa denk gelmektedir. ARCEP'in üç mobil işletmecinin şebekesi üzerinde yıllık olarak yaptığı 12. hizmet kalitesi araştırmasının temel sonuçları bunlar olmuştur.

Wind şirketi Huawei'yle yeni bir şebeke yatırım projesine imza atarak, şebeke geliştirme stratejisinde yeni bir adım atmış oldu.

İtalya'nın sabit hatlarda ikinci, mobil hatlarda ise üçüncü büyük operatörü olan Wind, hem sabit hem de mobil hatları kapsayan yeni nesil genişbant altyapısını kurulmasını içeren bir proje kapsamında Çin ekipman üreticisi Huawei şirketiyle bir anlaşma imzalamıştır.

Söz konusu anlaşma çerçevesinde Huawei UMTS HSPA+ ve LTE teknolojileriyle, fiber optik temelli yüksek kapasiteli genişbant internet hizmetlerini geliştirecektir. BMI analistlerine göre bu proje Wind şirketinin artan hizmet kalitesi ve yenilik politikaları doğrultusunda imajına olumlu yönde etki yapacaktır. Wind aynı zamanda 15 şehri kapsayan ortak yatırım projesinin de önemli katılımcılarından biri olup, bu şirketin Huawei'yle gerçekleştireceği projenin de söz konusu büyük yatırım hamlesine katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir. Wind halihazırda mobil ve sabit hat hizmetlerinin yanı sıra IPTV hizmeti vermeye de başlamış ve bu tip hizmetlerin çeşitliliğini artırmayı planlamaktadır.

Wind şirketi yeni stratejisini, geçmişte yaşadığı olumsuz tecrübelerden sonra oluşturma yoluna gitmiştir. Reuters'le 2010 Mayıs ayında yapılan mülakatta şirketin direktörü tarafından yapılan açıklamada şirketin geçmişte yaşadığı problemlerde düşük hizmet kalitesinin önemli bir rol oynadığı ifade edilmektedir. Geçtiğimiz beş yıllık dönemde

yaşanan bu olumsuzluklar, şirketin tüketiciler tarafından algılanmasını da menfi bir şekilde etkilemiş ve pazar payları düşük seyretmiştir. Yeni yapılan yatırımlarla birlikte şirketin kamuoyundaki imajının düzeltilmesi hedeflenmektedir. Aşağıdaki tabloda ülke sabit genişbant ve mobil telefon hizmetleri piyasa yapılarıyla ilgili bilgilere yer verilmektedir.

Tablo.1: İtalya Genişbant Piyasası- Sabit hat abone sayıları (milyon)

İşletmeci	Q3-08	Q4-08	Q1-09	Q2-09	Q3-09	% Değişim
TI (prk)	6.610	6.754	6.843	6.859	6.921	4,7
TI (toptan)	1.304	1.380	1.486	1.584	1.646	26,2
Fastweb	1.441	1.483	1.542	1.575	1.605	11,4
Wind- Infostrada	1.250	1.355	1.455	1.520	1.560	24,8
Tiscali	0.581	0.586	0.554	0.549	0.553	-4,8
Diğer	1.046	1.138	1.317	1.399	1.468	40,3
<i>Toplam</i>	<i>10.928</i>	<i>11.316</i>	<i>11.711</i>	<i>11.902</i>	<i>12.107</i>	<i>10,8</i>

Tablo.2: İtalya Mobil hizmetler piyasası Q3-09 (milyon)

Operatör	Abone sayısı	Payı (%)
TI	31.921	39,3
Vodafone Italia	22.403	27,6
Wind	17.868	22,0
3 Italia (projeksiyon)	9.100	11,2
<i>Toplam</i>	<i>81.292</i>	<i>100</i>

Analistlere göre Wind genişbant altyapısını geliştirmek için iki yönlü bir strateji izlemektedir. Ülkenin dağlık kesimlerinde sabit hat altyapısının kurumunun zorluğu, buralarda yüksek hızlı mobil teknolojilerin kurulmasını avantajlı hale getirmektedir. Wind'in yanı sıra Telecom Italia'da bu tip bölgelerde LTE teknolojilerine yatırım yapmış ve bu kapsamda hizmet veren ilk operatör olmuştur. Wind'in projeksiyonlarına göre 2010

yılı sonu itibariyle altyapı yatırımlarına olan harcama 900 milyon Euro seviyelerine ulaşacaktır.

İtalya'da Pirelli şirketi telekomünikasyon sektöründen çekiliyor.

Pirelli holdingi ana faaliyet konusu olan lastik sektörüne odaklanmak için, telekomünikasyon piyasalarından çekileceğini açıklamıştır. Şirket 2009 yılında Telecom Italia (TI)'daki hissesini satmış olup, en son olarak da Pirelli Genişbant Çözümleri (Pirelli Broadband Solutions) adlı şirketi satacağını açıklamıştır. Holding bu satışla telekom piyasalarından tamamen çekilmiş olacak ve gayrimenkul işlerini de bırakarak global lastik sektörüne odaklanmış olacaktır.

Pirelli Genişbant Çözümleri şirketi herhangi bir internet servis sağlayıcı gibi genişbant internet hizmeti sunmamakta ve asıl olarak şebeke ekipmanları sağlayıcısı olarak çalışmaktadır. Ayrıca şirket yazılım gibi konularda destek hizmeti de sağlamaktadır.

İtalya genişbant piyasası genişleme potansiyeli olan bir pazar olarak görülmekte fakat halihazırdaki durum itibariyle ülke genişbant penetrasyon oranında oldukça geri kalmış durumda bulunmaktadır. Özellikle Batı Avrupa'da yaklaşık % 21 lik bir penetrasyon oranı, ülkeyi bölge içerisinde (bölge ortalaması yaklaşık % 30) son sıraya yerleştirmektedir. Ancak, BMI analistlerine göre alternatif operatörlerin yeni yatırımları genişbant penetrasyon oranını artırıcı bir etki getirecek ve sektörün büyüme potansiyelini olumlu yönde etkileyecektir. Bu noktada, özellikle yukarıda da bahsedilen ve 15 şehri kapsayan yeni genişbant altyapı yatırım projesi önem taşımaktadır. Fastweb, Wind ve Vodafone şirketlerinin ortaklaşa yürüttükleri bu proje, pazarda rekabetin artması açısından da faydalı olacaktır. Mevcut durumda bu üç operatör ilgili piyasanın yaklaşık % 32'sini ellerinde tutmakta ve Telecom Italia'nın ise yaklaşık % 57'lik bir payı bulunmaktadır.

Özel Tarifeli Hizmetlere İlişkin Düzenleme

Comreg, Özel Tarifeli Hizmetler (Premium Rate Services) düzenlemesine ilişkin kararını yayımlamış bulunmaktadır. Yayımlanan kararda aşağıdaki hususlara yer verilmektedir:

- 1) Özel Tarifeli Hizmet (ÖTH) Sağlayıcısının, aşağıdaki hizmetlerin sunumu için ruhsat alması gerekmektedir:
 - a. Bir özel tarife numarası üzerinden erişilebilen ve her bir çağrı için son kullanıcı tarafından ödenecek ücretin KDV dahil 0,25 Avro cent'in üzerinde olduğu ÖTH'ler.
 - b. Uluslararası çağrılarla erişilen ÖTH'leri dışında, bir özel tarife numarası kullanılmadan erişilebilen ve her bir çağrı için son kullanıcı tarafından ödenecek ücretin KDV dahil 0,25 Avro cent'in üzerinde olduğu ÖTH'ler
 - c. Aşağıdaki hizmet türlerinin herhangi birini içeren ÖTH'ler
 - i. Canlı veya sanal sohbet hizmetleri
 - ii. Cinsel içerikli hizmetler
 - iii. Çocuklara yönelik hizmetler
 - iv. Abonelik gerektiren hizmetler
 - v. İnternete otomatik bağlanma yazılımı işleten hizmetler
- 2) 118xx biçimindeki rehberlik sorgu hizmetleri ÖTH düzenlemesi kapsamı dışında tutulmuştur.
- 3) 118xx rehberlik hizmet kodları, sadece rehberlik bilgisi sorgulama ve bununla ilgili katma değerli hizmetlerin sunumu için kullanılmaya devam edecektir.

3400-3800 MHz Bandının Mobil Hizmetler İçin Kullanımı

2008/411/EC sayılı Avrupa Komisyonu Kararına göre 3400 – 3800 MHz frekans aralığının (3,6 GHz bandı) mobil hizmetlerde kullanılması tüm ye devletler için zorunlu hale getirilmiştir.

İrlanda'daki mevcut uygulamalara göre 3,6 GHz bandı, diğer sistemler yanında ağırlıklı olarak Yerel Alan Sabit Telsiz Erişim (FWALA) hizmeti için kullanılmaktadır. FWALA lisansları hem sabit hem de göçebe (nomadic) telsiz sistemlerinin kurulmasını kapsamaktadır. Komisyonun kararına göre bu bantta mobil telsiz hizmetlerin de sunulması mümkün olacaktır.

Bu bantta çalışan diğer sistemler ise, Sabit Uydu Sistemleri (FSS), Kamu hizmetleri için ayrılmış kısım, Kısa Mesafeli Cihazlar (SRD) ve Telsiz yer bulma (Radiolocation) olarak sıralanmaktadır. Comreg, komisyon kararının uygulanması durumunda da bandın bu tür kullanımlarının devam edeceğini ifade etmektedir.

Comreg 3,6 GHz bandında mobil hizmetlerin sunulması için FWALA benzeri bir Yerel Alan Genişbant Telsiz Erişim (BWALA) lisansı tanımlamayı planlamaktadır. Bununla ilgili olarak başlattığı kamuoyu danışma sürecinde, söz konusu lisans koşullarının ayrıntıları yanında, bandın tamamının mobil uygulamalara açılması veya kademeli bir geisin sağlanması, mevcut sistemler ile mobil uygulamaların birlikte çalışmalarının yaratacağı muhtemel sorunlar, mevcut FWALA lisans şartlarında değişiklik yapılması, mobil uygulamaların başlatılması için alınması gereken teknik nlemler, 3,6 GHz mobil terminal cihazlarının sağlaması gereken özellikler ve BWALA lisans ücretleri gibi konuları tartışmaya açmaktadır.

Toptan Genişbant Erişimi Piyasasında Fiyat Kontrolü

2005 yılında İrlanda’da yapılan analizler sonucunda Toptan Genişbant Erişimi (WBA) piyasasında Eircom EPG olarak ilan edilmiştir. WBA piyasası ile ilgili olarak 2006 yılında Eircom’a perakende eksi yöntemine dayanan bir fiyat kontrol yükümlülüğü getirilmiştir. řu anda WBA ile ilgili olarak yeni bir piyasa analizi çalışması yürütölmekle beraber, bu çalışma tamamlanana kadar Eircom’un yükümlölükleri devam etmektedir.

řu anda uygulanan fiyat kontrolünün daha pratik ve daha etkili bir yöntem ile değiştirilmesi planlanmaktadır. Yeni yöntemin maliyet esaslı olması ve “maliyet artı” yaklaşımı ile ileriye dönük olarak minimum ve maksimum sınırların belirlenmesi düşünölmektedir.

Yeni fiyat kontrolü uygulamasının amacı aşağıdaki gibi özetlenmektedir:

- i) Aşırı fiyatlandırmayı önlemek üzere WBA piyasasında uygulanacak maksimum fiyatın belirlenmesi
- ii) Düzenlenen WBA ve Fiziksel şebeke Altyapılarına Erişim (WPNIA) piyasalarında uygulanan fiyatların arasındaki ekonomik farkı devam ettirecek biçimde uygulanacak minimum fiyatın belirlenmesi
- iii) WBA fiyatları ile perakende fiyatlar arasında fiyat sıkıştırmasına yol açmayacak toptan fiyatların belirlenmesi

Bu amaçla başlatılan çalışmalarda uygulanacak yöntemin belirlenmesi için Comreg, kamuoyu görüşlerinin alınmasını kararlaştırmıştır.

Mobil Numara Taşımada İhlal Soruşturması

İspanya düzenleyici kurumu CMT Haziran 2008'de, mobil numara taşınmasına ilişkin olarak işletmecilere, doğrudan yönlendirme metoduyla merkezi bir veritabanına geçiş yükümlülüğü getirmiştir. Söz konusu yükümlülüğün yerine getirilmesini teminen öncelikle Haziran 2009'a kadar süre verilmiş, daha sonra bu süre 28 Şubat 2010 tarihine kadar uzatılmıştır.

Vodafone'nin yaşadığı teknik sorunlar, kendi sistemini söz konusu veritabanına entegre etmesini geciktirmiş ve bu geçiş ancak 15 Mart 2010 tarihinde gerçekleşebilmiştir. Ancak, Mayıs 2010 itibariyle, haksız gerekçelerle 7.000 civarında taşıma talebi reddedilmiştir.

Bu kapsamda CMT, mobil numara taşıma konusunda merkezi bir veritabanına geçiş yükümlülüğünü gerektiği gibi yerine getirmediği gerekçesiyle Vodafone hakkında ihlal soruşturması açmıştır. İhlalin tespit edilmesi halinde Vodafone, maksimum, ilgili faaliyetlerden elde ettiği yıllık gelirinin % 1'i ya da 20 milyon Avro'dan büyük olanı kadar bir ceza ödemek durumunda kalacaktır.

Uçaklarda Mobil Haberleşme

Uçaklarda Sunulabilecek Mobil İletişim Hizmetleri, uydu uzay istasyonuna yapılan bir bağlantı ile ve bu istasyonun da karasal bir mobil şebeke ile bağlantı yapması yoluyla kullanıcıların çağrı alabilmesini ve arama yapabilmesini sağlamaktadır.

Nisan 2008’de Avrupa Komisyonu “Uçaklarda Sunulabilecek Mobil İletişim Hizmetleri”ne ilişkin olarak bir tavsiye benimsemiş ve bir karar almıştır. Komisyon bu tavsiye ve kararı ile “Uçaklarda Sunulabilecek Mobil İletişim Hizmetleri” için yapılan ulusal yetkilendirmelerin karşılıklı olarak tanınmasını amaçlamıştır.

Bu çerçevede İspanya’da spektrumun planlanmasından sorumlu Sanayi Bakanlığı, Uçaklarda Sunulabilecek Mobil İletişim Hizmetlerine ilişkin hüküm ve koşulları belirlemiştir.

Buna göre; İspanya’da kayıt altına alınmış veya İspanya hukuku çerçevesinde uçuş gerçekleştiren uçakların aşağıda sıralanan kurallara uyması gerekmektedir:

- CMT’ye bildirimde bulunmak ve CMT tarafından tutulan Operatörler Kütüğüne kayıt olmak,
- 1800 MHz bandını (170-1785 MHz ve 1805-1880 Mhz) kullanmak için Bakanlıktan bir imtiyaz belgesi almak,
- Havayolları ile anlaşma imzalamak ve son kullanıcıların kullandığı karasal mobil şebeke ile dolaşım (roaming) anlaşması imzalamak,
- Avrupa Komisyonu tarafından belirlenen teknik standartlara uymak,
- Hizmet sunacakları havayollarını ve uçak sayısını Bakanlığa bildirmek.

“Uçaklarda Sunulabilecek Mobil İletişim Hizmetleri” başka bir AB ülkesinde kayıt altına alınmış olanların İspanya’da imtiyaz almasına gerek bulunmamaktadır. Hizmetlerin İspanyol ve AB havacılık güvenlik kurallarına uygun olarak sunulması ve kalkış ve inişlerde mobil telefonların kapatılması zorunludur.

CMT'nin Faaliyet Raporu

CMT 2009 yılına ilişkin Faaliyet Raporunu yayımlamıştır. Buna göre, 2008 yılında 129 olan çalışan sayısı 2009 yılında 145'e, gelirler ise 38 milyon Avro'dan 43 milyon Avro'ya yükselmiştir. Gelirlerin büyük bölümü (33 milyon Avro) yıllık brüt gelirin % 0.125'i olarak belirlenen genel işletmeci vergilerinden oluşmuştur.

2007 Yılı Evrensel Hizmet Yükümlülüğü Net Maliyetinin Paylaşılmasına İlişkin CMT'nin Kararı

CMT, daha önce Aralık 2009'da evrensel hizmet net maliyetinin Telefonica üzerinde 71 milyon Avroluk bir yük oluşturduğuna karar vermiştir. Bu kapsamda CMT son kararı ile bu maliyetin Telefonica, Telefonica Moviles, Vodafone ve Orange arasında aşağıdaki tabloda gösterildiği şekilde paylaşılmasını kararlaştırmıştır.

Tablo 1: İşletmecilerin 2007 Yılı Evrensel Hizmet Maliyetine Katkıları (CMT Tarafından Kararlaştırılan)

İşletmeci Adı	Katkı Payı (Milyon Avro)*	Katkı Payı Oranı (%)*
Telefonica	27,1	38,20
Telefonica Moviles	21,6	30,38
Vodafone	14,9	20,93
Orange	7,5	10,50
TOPLAM	71	100

* Yuvarlama yapılmıştır.

İşletmecilerin evrensel hizmet net maliyetine yaptığı katkıları, işletmecilerin yıllık net gelirleri ile orantılı olarak belirlenmektedir.

Worldmax Hizmet Sunumunu Bıraktı

Hollanda'da Wimax hizmetleri sağlayan önemli işletmecilerden biri olan Worldmax çeşitli nedenlerden dolayı hizmet sunumunu bırakmaya karar verdi. Worldmax yakında sona erecek olan hizmetlerinden dolayı Hollanda hükümetini suçladı. Hollanda hükümeti 1 Ağustos 2010 tarihinde Savunma Bakanlığı'nın sahip olduğu uydulara enterfere olması nedeniyle şirkete bir uyarı göndermiştir. Ancak BMI'ya göre Worldmax'ın hizmetlerine son verme kararının arkasında şirketin rekabet seviyesini olumsuz yönde etkileyen ve Avrupa'da Wimax genişbant teknolojisinin gelişimi hakkında şüpheler doğuran başka faktörler de bulunmaktadır. Worldmax 3.5 GHz bandında Wimax lisansı için yaklaşık 5 milyon dolar ödemiş ve 802.16e şebekesini 2009 yazında kurarak 'aerea' markasıyla hizmet sunumuna başlamıştır. Kendisini dünyada metropolitan Wimax 16e şebekesini kuran ilk telsiz şirket olarak tanıtan Worldmax müşterilerine lokasyonlarına bakmaksızın telsiz genişbant şebekesine kesintisiz erişim hizmeti sunacağını belirterek hizmet sunumuna başlamıştır.

Büyümeyi ve yayılımı olumsuz yönde etkileyecek olan 3.5 GHz bandındaki enterferans nedeniyle devletle anlaşmazlık haline düşmesi geçerli bir faktör olmakla birlikte, şirketin hizmetlerine son verme kararında önemli rol oynayan diğer faktörler de bulunmaktadır. Hollanda genişbant pazarında çeşitli sabit ve mobil teknolojileri kullanarak hizmet sunan diğer genişbant hizmet sağlayıcıları nedeniyle yoğun bir rekabet yaşanmaktadır. BMI'ya göre Worldmax'ın Wimax hizmetlerinden yararlanan abone sayısı konusunda resmi veriler bulunmamakla birlikte genişbant pazarındaki yoğun rekabet nedeniyle şirketin istenen seviyede abone elde edemediği değerlendirilmektedir. Bunun yanı sıra, Nisan 2010'da yapılan frekans ihalelerinde Worldmax 2.6GHz lisansı almayı başaramamıştır. Bu lisansı alabilmiş olsaydı, genişbant hizmetlerinin sunumunda LTE teknolojisini

kullanabilecek ve böylece UMTS teknolojisini kullanan mobil genişbant hizmet sağlayıcılarıyla rekabet etme konusunda daha iyi bir konuma gelebilecekti. Mevcut mobil işletmeciler dışında, kablo işletmecisi Ziggo ve İskandinav işletmecisi Tele2 bu lisansı alabilmiştir.

Worldmax'ın karşı karşıya kaldığı durum özellikle Avrupa'da Wimax teknolojisinin yüzleşeceği koşulları açığa çıkarmaktadır. Mayıs 2010 tarihinde BMI, Wimax uzmanı Alvarion Ltd tarafından bildirilen gelirlerdeki yıllar itibariyle düşüşü ve toplamda ortaya çıkan zararı açıklamıştır. Bu rakamlar dünya çağında Wimax'a dayalı telsiz genişbant şebekelerinin kurulmasındaki yavaşlamayı yansıtmaktadır. Bu durum Wimax teknolojisine olan ilginin 4G teknolojisi ve LTE teknolojisi ticari olarak sunulmaya başladıkça azaldığı spekülasyonunu da harekete geçirmektedir. Avrupa'daki bazı Wimax işletmecileri de hizmeti sunmaktan vazgeçmekte ya da bunu düşünmektedir. Rusya'da yerleşik Yota şirketi kendisine Wimax için tahsis edilen frekansları LTE hizmetlerine çevirmek istemiş ancak bu talebi devlet tarafından reddedilmiştir. Kararın yargıya taşınması beklenmektedir. Nisan 2010'da Bulgaristan'ın en büyük mobil işletmecisi Mobiltel (M-Tel) Wimax şebekesini genişletmekten vazgeçmiş ve UMTS şebekesine yönelmiştir. Hâlihazırda Wimax hizmetleri için elinde bulundurduğu frekansları diğer bir Wimax işletmecisi olan Max Telecom'a devretmektedir. Bunların yanı sıra, Haziran 2010'da İngiltere Wimax işletmecisi Freedom4 lisansını Broadband UK şirketine satmıştır. Avrupa'da LTE'ye yapılan yatırımların artmasıyla birlikte Wimax hizmetlerinin gelişiminin daha da yavaşlaması beklenmektedir.

Wind Hellas Satışlarında Düşüş ve Borçların Yeniden Yapılandırılması

Yunanistan'ın sabit, mobil ve genişbant operatörü Wind Hellas tarafından; 2010 yılının ilk çeyreğinde, şirket gelirlerinin geçen yıla oranla %18,5 düşerek 216,9 milyon AVRO (266,9 milyon DOLAR) olarak gerçekleştiği açıklandı. Yapılan açıklamaya göre; sabit bölüm Tellas'ın 2010 ilk çeyreğindeki gelirleri yıllık bazda 35,9 milyon AVRO'dan çok az farkla 35,2 milyon AVRO'ya düşerken; 2009 ilk çeyreğinde 217,3 milyon AVRO ve son çeyreğinde 197,8 milyon AVRO olan mobil bölümün cirosu 2010 ilk çeyreğinde 170,0 milyon AVRO olarak gerçekleşmiştir. Böylece; yıllık bazda 76,1 milyon AVRO olan FAVÖK değeri, 31 Mart 2010 itibarıyla, üç ayda 60,5 milyon AVRO'dan 52,2 milyon AVRO'ya düşmüştür. 2010 Mart ayı sonuna kadar net 399.000 ön ödemeli abone kaybından sonra, önceki dönemde 4.986 milyon olan mobil abone sayısının 4.595 milyona düşmesine karşılık, faturalı abone sayısının 8.000'den 1.067 milyona yükselmesi ile şirket tarihinde ikinci defa önemli bir artış yaşanmıştır. Tellas'ın LLU müşteri tabanı ilk çeyrekte 18.000 artarak (14.000 genişbant artı ses ve 4.000 ses olmak üzere) 227.000 rakamına ulaşırken, dolaylı müşteri tabanı (taşıyıcı ön seçimli ses dahil), şirket kararı olarak 200.000 civarında dolaylı müşterinin sözleşme iptali nedeniyle, 2010 Mart sonu itibarıyla 555.000'den 318.000'e keskin bir şekilde düşmüştür.

Ayrıca Wind Hellas tarafından yapılan açıklamada; Nisan ve Mayıs aylarındaki satışlar ve şirket gelirlerinde görülen keskin düşüşler ile hükümetin kemer sıkma tedbirlerinin etkileri sonucu şirket borçlarının yeniden yapılandırılması için kredi kuruluşları ile görüşmelere başlandığı belirtildi. Yapılan açıklamada; borçların yeniden yapılandırılması ile alternatif seçenekler bağlamında Morgan Stanley, White & Case ve Karatzas & Partners gibi kuruluşlarla görüşmeler yapılırken bir taraftan da alacaklı grupları ve hissedarları kontrol eden Weather Investments ile müzakerelere devam edildiği belirtildi.

Bloomberg Analistinin ifade ettiğine göre ise, şirketin hemen ödenmesi gereken 55 milyon AVRO civarında telekom borcu ile 1,7 milyar AVRO üzerinde toplam borcu bulunmaktadır.

Vodafone'dan 3G Femtocell

İngiltere merkezli grup Vodafone'un Yunanistan birimi kendi W-CDMA/HSPA şebekesi üzerinde 3G femtocell uygulamasını başlattığını duyurdu. Ev/Ofis kapalı alan için küçük baz istasyonu ya da 3G Erişim Noktası olarak da anılan, Huawei firması imalatı 3G Femtocell cihazı; Vodafone W-CDMA/HSPA şebekesi üzerinden 7.2 Mbps (HSDPA) veri indirme hızına kadar aynı anda 16 kablosuz cihazı desteklemektedir. Vodafone açıklamasına göre; hücresel şebekeye sabit bir ADSL modem üzerinden bağlanan mikro ölçekli baz istasyonu, bir Vodafone Yunanistan sözleşmesi içinde veya ayrıca 150 AVRO'ya (USD193) bağımsız bir fiyata satılmaktadır.

FİNLANDİYA

Genişbant Finlandiyalılar için temel bir hak haline gelmektedir.

Finlandiya İletişim Düzenleme Kurumu (FICORA), bugün için hem ev ve hem de iş yeri kullanıcılarına, evrensel hizmet yükümlülüğü kapsamında ülkenin bir bölümünde genişbant abonelerine en azından 1 Mbps işletim hızı sağlanacağı duyurusunu yapmıştır. Ülkenin evrensel hizmet yükümlülüğü kapsamındaki genişbant uygulamasına ek olarak dünyada ilk defa Finlandiya da internet erişiminde yüksek hız, temel bir hak olarak düzenleme kurumu tarafından zorunlu tutulmaktadır. Düzenleyici Kuruma göre, evrensel hizmet sağlayıcısı gibi atanan 26 işletmeci, işletim sağladıkları bölgelerinde iş kullanıcıları ve tüketiciler için genişbant bağlantı sağlamak zorunluluğundadır. Finlandiya'nın iletişim piyasası kanunu ile yasal düzenlemeler güncellenerek tüm

işletmecilerin, en az 1 Mbps hızı ile yüksek kalitede internet bağlantısı ve akla uygun kabul edilebilecek şekilde ücretlendirilmiş erişimi, iş yerleri ve ev kullanıcılarına sağlaması zorunlu hale getirilmiştir, FICORA aynı zamanda aylık ücretlendirmenin 30 ile 40 Avro arasında olmasının uygun olacağını önermiştir. Ancak, düzenleyici kurum bunun evrensel hizmet aboneliği için önceden bir tavan fiyat belirlemeye yönelik bir güç olmadığını ifade etmiştir.

Elisa 2010 ilk yarı sonuç raporu

Finlandiya telekomünikasyon işletmecisi Elisa Corporation, 2010 yılı Ocak – Haziran aylarına yönelik ara raporunu yayımladı. 2010 ikinci çeyreğinde gelir 364 milyon Avro idi ve geçen yılın aynı döneminde 706 milyon Avro'dan daha fazla olarak yarım yıl için 717 milyon Avro olarak gerçekleştiği ifade edilmiştir. Önceki kar miktarına göre, 2010 yılı ikinci çeyreğinde 53 milyon Avro ve tüm yarıyıl için 63 milyon Avro, 2009 yılı ilk yarısındaki 109 milyon Avro'ya göre belirgin bir düşüş söz konusudur. Önceki çeyrekte dalgalanma %15,4 den %15,9 a kadar çıkmış iken, mobil iş kullanımında kullanıcı başına ortalama gelir, birinci çeyrekte her bir ay için 22 Avro'dan ikinci çeyrekte her bir ay için 22,4 Avro'ya hafif bir artış göstermiştir. Mobil genişbant artışında olduğu kadar özellikle yeni 3G kullanıcıları nedeni ile mobil abone sayısı ikinci çeyrekteki 118 000 e göre artmıştır. Ticari olarak faaliyete geçmeden önce Helsinki'de, şirket, ikinci çeyrek döneminde üzerinden mobil genişbant sunulan 3G şebekesinin ve 4G şebekesinin altyapılarının genişletilmesine yönelik yatırımlarının devam ettiğini bildirmiştir.

Portekiz Düzenleyici Otoritesi ANACOM Uluslararası Dolaşım Hususunda Bilgilendirme Kampanyası Başlattı.

ANACOM uluslar arası dolaşım sırasında tüketicilerin ödeyecek oldukları yeni fiyatlar hususunda farkındalığı artırmak için bilgilendirme kampanyası başlatmıştır. Uluslar arası dolaşım sırasında 06.07.2010 tarihinden itibaren yeni tarifelerin uygulanacak olması dolayısıyla, yurt dışına seyahat edeceklerin seyahat öncesi yeni fiyatlar konusunda bilgilendirilmesi ve tarifeleri not etmeleri tüketici farkındalığının sağlanması açısından önemli görülmektedir.

Bilgilendirme kampanyası daha önce 2009 yılında Brandia Central tarafından geliştirilmiştir. 6 Temmuz tarihinden itibaren geçerli olacak yeni tarifeler nedeniyle kampanya tekrar başlatılmış bulunmaktadır. Kampanya internet ve medya yoluyla yapılacak ve 2 ay boyunca sürdürülecektir.

Kampanyanın hedefi, seyahat edecek insanların seyahate çıkmadan önce uyarılması ve www.roaminglight.net <http://www.roaminglight.net/> web sitelerine yönlendirilerek uluslararası dolaşım konusunda sunulacak yararlı bilgiden faydalandırılması ve operatörler hakkında bilgi alınmasıdır.

Telefon Erişimi Artmaya Devam Ediyor.

Ana telefon erişim sayısı 2010 yılı ilk çeyreği sonunda yaklaşık 4,18 milyon civarında olup %39,3 penetrasyon oranına tekabül etmektedir. Söz konusu oranlar bir önceki döneme kıyasla %1,1, bir yıllık döneme göre ise %3,6'lık bir artışı ifade etmektedir.

Portekiz Telekom Grubu %63,1 ile pazarda faaliyet gösteren operatörler arasında erişim sağlayıcı şirket olarak öne çıkmaktadır. Söz konusu dönemde 3,418 milyon sabit telefon hizmeti müşterisi doğrudan erişim kullanmış olup, bu rakam bir önceki döneme göre %1,8'lik bir artışı, 2009 yılına göre ise %6,9'luk bir artışı ifade etmektedir.

Operatör ön-seçimi kullanan dolaylı erişim hizmeti müşterisi ise %4,2 düşerek 136.000 ile 2001 yılından bu yana en düşük seviyesini görmüştür.

Telekom Avusturya LTE ile Büyümeye Devam Edecek

Telekom Avusturya Viyana, Graz, Klagenfurt, Linz, Salzburg ve Innsbruck şehirlerinde gerçekleştirdiği LTE şebekesi üzerinden görüntülü arama test denemesini başarıyla tamamladığını duyurmuştur. Telekom Avusturya Grubu'nun video konferans (telepresence) sistemi ile gerçekleştirdiği test çağrısı LTE teknolojisinin tam kurulumuna doğru atılan önemli bir adımdır. %67'lik kentsel nüfus oranı ile Batı Avrupa'nın en düşük değerlerinden birine sahip olan Avusturya'da kırsal alanlarda önemli miktarda nüfus yaşamaktadır. Ülkenin topografik şartları nedeniyle ortaya çıkan bu durum neticesinde, sabit genişbant ve kablo şebekelerinin kurulum maliyetlerinin yüksek olması sebebiyle mobil işletmecilerin önü açılmıştır. Telekom Avusturya'nın mobil kuruluşu olan Mobilkom 2010 yılı ilk çeyreğinde veri gelirlerinin toplam gelirler içindeki payını %41,3 olarak açıklamıştır. Bu oran Avrupa'daki en yüksek oranlardan biridir. Şirketin mobil pazardaki en önemli rakipleri olan 3 Avusturya, T-Mobile Avusturya ve Orange Avusturya şirketleri de yeni nesil mobil genişbant hizmetlerine yatırım yapma planlarını duyurmuşlardır.

TeliaSonera'nın Danimarka'daki Yeni Telekom Stratejisi

İsveç'in yerleşik işletmecisi TeliaSonera, Stofa markasıyla sunduğu Danimarka'daki hizmetlerinin kablo kısmını girişim sermayesi şirketi olan Ratos'a 186,6 milyon \$'a satmak için bir anlaşma imzalamıştır. Kuzey Avrupa ve Baltık pazarları için yanlış bir strateji olarak tanımlansa da, Stofa'nın satılması, TeliaSonera için Danimarka'daki hizmetlerinin düzenlenmesi bakımından önemli bir adım olarak görülmektedir.

Stofa, Danimarka'nın ikinci en büyük kablo işletmecisidir ve özel müşteriler için genişbant hizmet sağlamaktadır. 1959'da Danimarka'da kurulan ve merkezi Horsens'te bulunan şirketi 1995'te TeliaSonera almıştır. Şirketin 2010 yılı üçüncü çeyrek için 84,9 milyon \$'dan fazla sermaye geliri sağlayacağı ifade edilmektedir.

TeliaSonera halen Danimarka'da mobil ses ve data, sabit ses ve genişbant, kablo TV ve IPTV hizmetlerini sağlamaya yönelik dört Telekom markasıyla (Telia, Call me, Stofa, DLG Tele) hizmet vermektedir. TeliaSonera'nın sunduğu söz konusu farklı Telekom portföyü, TDC, Telenor ve 3 işletmecilerinin yer aldığı güçlü rekabet ortamında etkisiz görüldüğü ifade edilmektedir. Bu sebeple; işletmecinin Danimarka pazarı dâhil İskandinav pazarında temel stratejik yapısını yeniden belirlemesi, özellikle mobil veri piyasasında ve IP-tabanlı hizmetlerde gelişmek istemesi muhtemel görülmektedir.

TeliaSonera'nın Danimarka'daki Telekom hizmet portföyü

Marka	Hisse oranı	Hizmetler
Telia	100%	Mobil, sabit ses, genişbant
Call me	100%	Mobil
Stofa	100%	Kablo TV, sabit ses, ADSL genişbant
DLG Tele	50%	Mobil, sabit ses, VoIP, TV

Şirketin kendi kablo şebekesi ve DSL tabanlı altyapısı üzerinden IP-tabanlı hizmetleri sunabilmesine rağmen, her iki şebeke üzerinden aynı zamanda söz konusu hizmeti sunmak yerine, bu şebekelerden birinde güncellemeler yaparak yatırım yapmasının daha uygun olacağı ifade edilmektedir.

İskandinav telekom pazarları, mobil veri hizmetlerinde yaşanan gelişmiş talep dolayısıyla dünyada en doymun pazar durumundadır. İsveç ve Norveç'te ilk ticari LTE şebekesini kurarak yeni nesil veri hizmetleri pazarında lider konumunda olmak isteyen TeliaSonera'nın 2011 baharından itibaren LTE hizmetlerini Danimarka'da sunmayı planladığı ifade edilmektedir.

Stofa'nın yeni sahipleri 345,000 haneye ulaşmış, 300 ortak anten sistemi ve 2,100 km fiber omurgaya sahip kablo şebekesini yönetecektir.